

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор

ТОВ «Видавництво «Світич»

О. О. Андрусич

“04” листопада 2022 р.

**Програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти¹**

Назва курсу: Новий український буквар: готуємося до викладання української мови у 1 класі

Розробник: Видавництво “Світич”.

Цільова аудиторія: учителі початкових класів, української мови та літератури; заступники директорів; консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників; студенти спеціальності “Початкова освіта”.

Обсяг: 12-18 годин / 0,4-0,6 кредиту ЄКТС.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета: навчити основних принципів реалізації завдань мовно-літературної освітньої галузі на засадах Нової української школи; ознайомити із дієвими прийомами, які допоможуть забезпечити високий рівень компетентностей учнів, а також мотивації дітей до навчання; допомогти вчителям ефективно спланувати роботу на рік за навчальний посібником “Українська мова. Буквар” для 1 класу Ганни Остапенко та Лесі Мовчун, адаптувати завдання з усіх змістових ліній до рівня учнів класу.

Напрямок: розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій; забезпечення і підтримка навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- **професійно-педагогічна компетентність** — обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології щодо сприяння цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку; здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії;
- **мовно-комунікативна компетентність** – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування, вміння їх застосовувати; розвиненість культури професійного спілкування; здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії;

¹ Програму укладено відповідно до ст. 59 Закону України “Про освіту” та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженому постановою КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 27 грудня 2019 року № 1133).

- **психологічно-фасилітативна компетентність** — усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини; здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;
- **предметна компетентність (мовно-літературна галузь)** — здатність до використання предметних знань в освітньому процесі; здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання; здатність до інтеграції предметних знань з інших освітніх галузей;
- **психологічна компетентність** — здатність розпізнавати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів; здатність використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, розвитку їх "я"-ідентичності; здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів; здатність до формування спільноти учнів, у якій кожна дитина відчуває себе її частиною;
- **прогностична компетентність** — здатність до прогнозування результатів освітнього процесу;
- **організаційна компетентність** — здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів; здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної діяльності учнів;
- **оцінювальна компетентність** — здатність до здійснення оцінювання результатів навчання учнів.

Очікувані результати навчання:

Учитель / учителька:

- розуміє особливості реалізації змістових ліній мовно-літературної освітньої галузі в 1 класі;
- виокремлює дієві прийоми розвитку мотивації учнів до читання;
- знає, як організувати дослідження мовних явищ на уроках української мови в 1 класі;
- розуміє принципи організації ефективного навчання читання та письма в умовах воєнного часу.

Документ, що видається за результатами навчання: свідоцтво про підвищення кваліфікації.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ

Форма роботи, обсяг	Зміст модуля
<p>МОДУЛЬ 1. Новий український буквар: змістова лінія "Читаємо"</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ознайомлення з програмою курсу (презентація, короткий коментар). Формування очікувань учасників (анкетування). ● Представлення структурних елементів модуля. ● Важливість завдань змістової лінії "Читаємо" та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. ● Формування мотивації учнів до навчання читанню. ● Ознайомлення першокласників з творами різних літературних жанрів. ● Мнемонічні прийоми ознайомлення з літерами. ● Прийоми напрацювання техніки читання. ● Читання з розумінням. Рівень: слово. ● Читання з розумінням. Рівень: речення. ● Читання з розумінням. Рівень: текст. ● Поточне діагностування у формі тесту.

<p>МОДУЛЬ 2. Новий український буквар: змістова лінія “Взаємодіємо письмово”</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Важливість завдань змістової лінії “Взаємодіємо письмово” та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. • Формування мотивації учнів у навчанні письма. • Різні підходи до послідовності навчання письма прописних літер. • Мнемонічні прийоми ознайомлення з літерами. • Прийоми, які полегшують навчання каліграфічного письма. • Алгоритм навчання письма від літери до буквосполучення, слова, словосполучення, речення, тексту. • Навчання грамотного письма. • Поточне діагностування у формі тесту.
<p>МОДУЛЬ 3. Новий український буквар: змістова лінія “Досліджуємо мовлення”</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2-4 (лекція – 1-3, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Важливість завдань змістової лінії “Досліджуємо мовлення” в 1 класі та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. • Уточнення поняття “дослідження” на зразках завдань з різних підручників. • Мовні явища, з якими знайомляться першокласники. • Розрізнення частин мови та відповідні терміни. • Дослідження не мовних та мовних, голосних та приголосних звуків у 1 класі. • Складання звукової схеми слова. • Поділ слова на склади. • Дослідження поняття “наголос” у 1 класі. • Дослідження речення: розповідного та питального, окличного та неокличного. • Поточне діагностування у формі тесту.
<p>МОДУЛЬ 4. Новий український буквар: змістова лінія “Досліджуємо медіа”</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Важливість завдань змістової лінії “Досліджуємо медіа” в 1 класі та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. • Робота зі світлинами на уроках мови і читання. • Перегляд та обговорення мультфільмів та відеороликів з учнями 1 класу. • Робота з коміксами в 1 класі. • Створення та презентація плакатів та інших медіапроектів. • Поточне діагностування у формі тесту.

<p>МОДУЛЬ 5. Новий український буквар: змістова лінія “Театралізуємо”</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Важливість завдань змістової лінії “Театралізуємо” в 1 класі та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. • Розвиток особистості дитини засобами театралізації. • Переваги театральної імпровізації на уроках української мови. • Інсценування відомих дітям народних казок (“Ріпка”, “Коза-дереза”). • Підготовка лялькових вистав та їхній потенціал для самовираження дитини. • Акторська майстерність та сценічні прийоми на уроках української мови в 1 класі. • Організація театральної вистави як проєктна діяльність. • Поточне діагностування у формі тесту.
<p>МОДУЛЬ 6. Новий український буквар: змістова лінія “Взаємодіємо усно”</p> <p>Обсяг (кількість годин): 1 (лекція — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Важливість завдань змістової лінії “Взаємодіємо усно” в 1 класі та особливості організації ефективної роботи в умовах воєнного часу. • Розвиток мовлення першокласників. • Організація обговорення в парах та групах у 1 класі. • Використання літературних творів для збагачення словникового запасу школярів. • Робота з покращення культури мовлення у завданнях навчального посібника. • Поточне діагностування у формі тесту.
<p>МОДУЛЬ 7. Новий український буквар: структура уроків добукварного, букварного та післябукварного періодів.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 1 (лекція — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Представлення структурних елементів модуля. • Структура уроків добукварного періоду. • Структура уроків букварного періоду. • Структура уроків післябукварного періоду. • Інтеграція всіх змістових ліній в уроках одного тижня. • Підведення підсумків курсу. • Поточне діагностування у формі тесту.
<p>Підсумкова робота</p> <p>Обсяг (кількість годин): 4 (підсумковий контроль — 2, творча робота — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вихідне діагностування у формі контрольного тесту. • Виконання творчої роботи: написання конспекту уроку за посібником “Українська мова. Буквар” Ганни Остапенко і Лесі Мовчун.
<p>Усього: 12-18 годин / 0,4-0,6 кредиту ЄКТС.</p>	

Автори програми

Ганна Остапенко, авторка підручників НУШ “Українська мова та читання”, “Я досліджую світ”, “Мистецтво”, педагогиня із досвідом більше 20 років роботи в школі, засновниця альтернативної

школи “Соняшник”, лекторка EdCamp-Academy, головна редакторка журналу “Джміль”, ведуча міжнародних сімейних проєктів, тьюторка.

Леся Мовчун, доктор філологічних наук, старша наукова співробітниця відділу лексикології, лексикографії та структурно-математичної лінгвістики Інституту української мови НАН України, член Національної спілки письменників України, головна редакторка журналу “Крилаті”.